

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

+
השגה 329/10

בפני: יו"ר ועדת ההשגה לזרים- ירושלים

בעניין: המשגיגים: 1. ברקוני
2. ברקוני

על-ידי המוקד להגנת הפרט באמצעות ב"כ עו"ד עדי לוטינגמן

- נגד -

המשיב: משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה,
על-ידי הלשכה המשפטית, עו"ד אילנית מנדל

ה ח ל ט ה

עניינה של השגה זו הוא בשאלה האם זכאי המשיג 2 (להלן: המשיג) כי מעמדו ישודרג למעמד של תושב ארעי בעל אשרת א5, לאור הוראות חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003 (להלן: חוק הוראת השעה), כפי שפורשו בפסיקה.

עיקרי העובדות הרלבנטיות:

1. המשיגה 1 (להלן: המשיגה) הינה תושבת קבע בישראל, אשר בשנת 1977 נישאה למשיג 2 (להלן: המשיג), תושב האזור. בני הזוג התגוררו באזור עד לחודש 2.93, עת עברו להתגורר בתחומי מדינת ישראל (כך, לפי פסק הדין בבית הדין לעבודה, נה/187-0, מיום 2.3.97); בחודש 7.94 הגישה המשיגה בקשה לאיחוד משפחות- תשובת השב"כ, ללא הערות, הועברה ביום 19.5.95. לטענת המשיב, ביום 11.2.96 פקע רשיון ישיבת הקבע של המשיגה, לאור מגוריה שנים רבות באזור, ואולם, לא הודע על כך למשיגה. כחודש לאחר מכן, ביום 16.3.96 פנה ב"כ המשיגים אל המשיב בדרישה למתן מענה לבקשת המשיגה – ובבקשה לצרף את אחד מילדי המשיגים לבקשה. תשובת "הבקשה בטיפול" נשלחה תוך שבוע, ואולם רק בחודש 8.96 פנה המשיב אל המשיגים בדרישה להצגת מסמכים המעידים על מרכז חייהם. המסמכים הועברו לידי המשיב בחודש 3.97, ובחודש 4.97 פנה ב"כ המשיגים אל המשיב, ביקש להמשיך את הטיפול בבקשה לרישום ילדים, צרף את פסק הדין של ביה"ד לעבודה האמור לעיל, וכן מסמכים להוכחת מרכז חייהם. בחודש 6.97 אושרה הבקשה לרישום ילדים, בחודש 7.97 "הושב למשיגה מעמדה כתושבת קבע" (לא נמסרה על כך כל הודעה) וילדי המשיגה נרשמו במרשם האוכלוסין בישראל.
2. ביום 8.9.98 התקבל מכתבה של ב"כ המשיגים דאז (אחרת) בו נטען כי טרם ניתנה כל החלטה בבקשה לאיחוד משפחות; עוד לפני כן, בחודש 7.98 התקבלה לראשונה עמדת המשטרה, ללא הערות. עמדת השב"כ ללא הערות הועברה ביום 14.10.98, וביום 9.11.98

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

+
אשרה הבקשה לאיחוד משפחות. ביום 29.11.98 קיבל המשיג הפניה להיתרי מת"ק, למשך שנה. ביום בו תמה ההפניה, 29.11.99, הוגשה בקשה לארכה; באותו היום הווארכה, ידנית, ההפניה של המשיג להיתרי מת"ק- עד ליום 15.5.01. המשיב פנה אל גורמי הבטחון למחרת- ואל המשיגים, באמצעות ב"כ דאז בדרישה להצגת מסמכים. השב"כ והמשטרה הגיבו באין הערות עד ליום 20.1.00, ואולם, המסמכים לא התקבלו. כשנה לאחר מכן, ביום 28.2.01 פנה המשיב אל המשיגים, ישירות, בדרישה להסבר מדוע לא הוצגו המסמכים וכן נדרשו מסמכים נוספים. המסמכים הוצגו ביום 1.4.01, והמשיגים נדרשו להסביר את פשר האיחור בהצגתם, ולהציג מסמכים נוספים. אלה הוצגו ביום 17.4.01, ויחד עמם מכתב מבית החולים אודות מצבו הרפואי של המשיג. המשיב הודיע למשיגים, ביום 14.5.01 כי עליהם לקבוע מועד ולהתייצב לבירור, והבירור נערך ביום 31.5.01; תוצאות הבירור הועלו על הכתב (נספח כ' לכתב התשובה) וממנו עלה כי "התאחרו בהגשת המסמכים בשל מחלת הבעל. המבקשת אף היא חולה. לא יכלו לעמוד בתור". הבקשה אושרה ביום 25.6.01, וביום 5.7.01 קיבל המשיג הפניות להיתרי מת"ק, ל-15 חודשים נוספים. בקשת הארכה הוגשה רק ביום 24.6.03, וההסבר שניתן לכך- מחלת המשיג. מני אז אוחו המשיג בהפניות להיתרי מת"ק.

3. ביום 10.5.10 התקבלה בקשת ב"כ המשיגים לשדרג את מעמד המשיג לתושב ארעי; הבקשה נדחתה על ידי המשיב ביום 26.5.10, בהסתמך על חוק הוראת השעה. ערר שהוגש ביום 11.7.10 נדחה ביום 13.7.10. ביום 11.10.10 הוגשה ההשגה.

עיקרי טענות ב"כ המשיגים

1. טענות ב"כ המשיגים בהשגה התמקדו בעניין הבקשה לשדרג את מעמדו של המשיג למעמד של תושב ארעי בישראל, ולהעניק לו רשיון ישיבה ארעי מסוג א/5, במקום היתרי השהייה שניתנו לו עד עתה, דהיינו היתרי מת"ק:
2. לאור הפסיקה שניתנה על ידי בית המשפט העליון, בעיקר בע"מ 8849/03 דופש נ' מנהל מינהל האוכלוסין במזרח ירושלים (פורסם בנבו, 2.6.08) (להלן: עניין דופש או הלכת דופש), יש מקום לשדרג את היתר המת"ק שניתן למשיג ולהעניק לו מעמד של תושב ארעי. לשיטת ב"כ המשיגים, היה עיכוב בלתי מוצדק מצד המשיב בטיפולו בבקשת המשיגים לאיחוד משפחות.
3. העיכוב הבלתי מוצדק מוצא את ביטויו במשך הזמן שעד לאישור הבקשה (כ-4 שנים)- המשיב כלל לא הודיע למשיגה, מעולם, עד להגשת כתב התשובה בהשגה, כי מעמדה פקע- ואף המשיך להודיע כי "הבקשה בטיפול"; יש להתחשב בתקופה שעד לאישור הבקשה- אוזכרו פסקי דין המחייבים זאת, בנסיבות שונות.
4. גם ממועד אישור בקשה ועד להחלטת הממשלה- חלפו יותר מ-27 חודשים, בהם החזיק המשיג בהיתרי מת"ק. עם הגיעו ללשכת המשיב לצורך הגשת בקשתו, קיבל אישור ידני על הארכת ההפניה להיתרי מת"ק, עד ליום 15.5.01.

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

- +
5. את מכתב המשיב מיום 8.12.99 לא קיבלו המשיגים מעולם, מפני שבאותו המועד ב"כ דאז כבר לא ייצגה אותם, ולראיה- כאשר מוען המכתב, שנה לאחר מכן, אל המשיגים עצמם, הם ענו תוך שבועיים. עוד הלינה ב"כ המשיגים על טיבו של ה"בירור" שנערך למשיגים, באשר לא ברור מי חתם עליו והוא אינו מהווה "שימוע"- אין בו שו"ת והוא אינו מהווה ראייה.
6. ב"כ המשיגים ביקשה כי אורה למשיב לשדרג את מעמדו של המשיג למעמד של תושב ארעי.

עיקרי טענות ב"כ המשיב

7. ב"כ המשיב טענה, בתשובתה להשגה, כי דין ההשגה להזחות בגין העדר עילה. לטעמה של ב"כ המשיב, הבקשה לשדרוג מעמדו של המשיג סורבה כדין, ואי שדרוג מעמדו לא נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק בטיפול המשיב בבקשה; לפיכך, גם לפי פסק הדין בעניין דופש, אין מקום לשדרג את מעמדו של המשיג.
8. אין מקום לבחון את הטיפול בבקשה לפני אישורה- התקופה הרלבנטית היא התקופה שממועד אישור הבקשה ועד להחלטת הממשלה.
9. מעמדו של המשיג לא שודרג, לא בגין טעות או עיכוב של המשיב, אלא מפני שלא הגיש את המסמכים שנדרשו ממנו כבר בסוף שנת 1999- מועד הגשת הבקשה להארכה, אלא רק שנה 41 חודשים לאחר מכן, בחודש 4.10. הבקשה להארכה אושרה ביום 25.6.01, 15 חודשים נוספים, והמשיג לא אחז ב-27 חודשים של היתרי מת"ק עובר להחלטת הממשלה, ועל כן לא ניתן לשדרג את מעמדו.
10. על יו"ר הוועדה לדחות את ההשגה על הסף בהעדר עילה, ולחילופין- לגופה, לאור החלטת הממשלה שעוגנה בחוק הוראת השעה.

דיון והכרעה

11. המסגרת הנורמטיבית

סעיף 1(ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל) קובע, כי "מי שאיננו אזרח ישראלי או בעל אשרת עולה או תעודת עולה, תהיה ישיבתו בישראל על פי רשיון ישיבה לפי חוק זה". על פי סעיף 2 לחוק, מוקנית הסמכות למתן אשרות ורשיונות ישיבה בישראל - ובכלל זה אשרה ורשיון לישיבת-ארעי - לשר הפנים (או למי שהוסמך על ידו).

הלכה היא כי לשר הפנים נתון שיקול דעת רחב בהפעלת סמכויותיו על פי חוק הכניסה לישראל (בג"ץ 758/88 קנדל נ' שר הפנים, פ"ד מו(4) 505, 520 (להלן: עניין קנדל); בג"ץ 3648/97 סטמקה נ' שר הפנים, פ"ד נג(2) 728 (להלן: עניין סטמקה); בג"ץ 4156/01 דימיטרוב נ' משרד הפנים, פ"ד נו(6) 289, 293; עניין חמדאן, בפסקה 9; ע"מ 4614/05 מדינת ישראל נ' אורן (פורסם באתר נבו, ניתן ביום 16.3.09), בפסקה 5).

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

+

זאת, בהתאם לעקרון הריבונות, שלפיו המדינה רשאית להחליט מי ישהה בתחומה ומי לא, ומכוחו יש למדינה שיקול דעת רחב למנוע מזרים להיכנס לתחומה (ראו והשוו: בג"ץ 482/71 קלרק נ' שר הפנים, פ"ד כז(1) 113, 117; עניין קנדל, בע' 520; בג"ץ 1031/93 פסרו (גולדשטיין) נ' שר הפנים, פ"ד מט(4) 661, 705; בג"ץ 4370/01 לפקה נ' שר הפנים, פ"ד נז(4) 920, 930). שר הפנים הוא, אפוא, "שומר הסף" של המדינה, כלשונו של הנשיא א' ברק בבג"ץ 8093/03 ארטמייב נ' משרד הפנים, פ"ד נט(4) 577, בפסקה 11 (להלן: עניין ארטמייב). עם זאת, שיקול דעתו של שר הפנים לעניין חוק הכניסה לישראל נתון לביקורת שיפוטית - כשיקול הדעת של כל רשות מינהלית אחרת - אם כי הביקורת היא מצומצמת יחסית, בשים לב לרוחב שיקול הדעת (ראו, למשל: עניין קנדל, בע' 528; בג"ץ 3403/97 אנקין נ' משרד הפנים, פ"ד נא(4) 522, 525 (להלן: עניין אנקין); בג"ץ 2828/00 קובלבסקי נ' שר הפנים, פ"ד נז(2) 21, 28; עניין חמדאן, בפסקה 9).

ככלל, מתוקף סמכותו על פי חוק הכניסה לישראל ובהעדר זכות קנויה לכל אדם לרכוש מעמד של תושב קבע בישראל, נוקט שר הפנים מדיניות מצמצמת לפיה אין מוענקת לזרים אשרה לישיבת קבע אלא במקרים חריגים ומשיקולים מיוחדים המצדיקים זאת. מדיניות כללית זו של השר עמדה במבחן הביקורת השיפוטית (ראו: עניין קנדל, בע' 521; בג"ץ 1689/94 הררי נ' שר הפנים, פ"ד נא(1) 15, 19; עניין אנקין, בע' 525; עע"ם 11358/05 נטיוסוב נ' שר הפנים (פורסם בנבו, 25.11.07), בפסקה 5).

12. איחוד המשפחות של בני זוג של תושבי-קבע (ושל ילדיהם).

על פי הפסיקה, הרציונאל העומד ביסוד הנכונות להעניק מעמד בישראל לבן זוג זר הנשוי (לאזרח או) לתושב של מדינת ישראל, וכן לילדיהם הקטינים הסמוכים על שולחנם, הוא רציונאל הומניטרי, שעיקרו הגנה על התא המשפחתי והרצון לאפשר לבני הזוג ולילדיהם לחיות יחדיו, תוך המשך מגורים בישראל עם בן הזוג הישראלי. על כן, על ההחלטה של משרד הפנים להתחשב ברציונאל ההומניטרי, בשיקול של שלמות התא המשפחתי, בכפוף להעדר מניעה פלילית או בטחונית ובשים לב לשיקולים ענייניים נוספים המתחייבים מהאינטרס הציבורי (כגון העדר ניגוד אינטרסים של בן הזוג הזר). ההחלטה בעניין זה, כמו כל החלטה של רשות מינהלית, צריכה להימצא בגדרו של מתחם הסבירות (ראו, למשל: עע"ם 7088/03 מחאמיד נ' שר הפנים (פורסם בנבו, 1.3.04), בפסקה 4; עע"ם 5569/05 משרד הפנים נ' עויסאת (פורסם בנבו, 10.9.08); עתי"מ (י-ם) 8715/08 שריטה נ' שר הפנים (פורסם בנבו, 19.2.09), בפסקה 14).

עם זאת, נישואין עם תושב (או אזרח) ישראלי אינם מקנים לבן הזוג הזר זכות לישיבה בישראל באופן אוטומטי, ובוודאי לא לאלתר, ולשר הפנים גם הסמכות לבקר ולפקח על הליכי הקניית הזכויות לבן הזוג הזר, תוך שמירה על האינטרסים הציבוריים ובעיקר על בטחון המדינה ועל שלום הציבור (ראו, למשל, והשוו: בג"ץ 754/83 רנקין נ' שר הפנים, פ"ד לח(4) 113, 116; עניין

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

+

סטמקה, בע' 788-787; עניין דמיטריוב; ע"ס 9018/04 סאלס מונא נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, 12.9.05), בפסקה 7.

ואכן, על-פי המדיניות שנקבעה על ידי משרד הפנים לפני שנים רבות ואשר אושרה בפסיקה, הן קבלת אזרחות והן קבלת אשרה לישיבת-קבע, במסגרת בקשה לאיחוד משפחות, של מי שאיננו אזרח או תושב, הנשוי לאזרח או לתושב, מחייבים עמידה בהסדרים מדורגים, למשך תקופות שונות – הליך מדורג לתקופה כוללת של חמש שנים ושלושה חודשים, ביחס לבן/ת זוג של תושב קבע, לעומת תקופה כוללת של ארבע וחצי שנים ביחס לבן/ת זוג של אזרח ישראלי. במהלך תקופת ההליך המדורג נבדקים, במשך כל שלב בהליך ובמעבר משלב אחד למשנהו, בעיקר השיקולים הבאים: כנות קשר הנישואין ותקפותו, קיום מרכז חיים בישראל והעדר מניעה בטחונית או פלילית (ראו, למשל: בג"ץ 2950/96 מוסא נ' שר הפנים (פורסם בנבו, 23.3.97) (להלן: עניין מוסא); בג"ץ 3087/97 עישא נ' שר הפנים, תק-על (2)98; 834; עניין סטמקה; בג"ץ 2208/02 סלאמה נ' שר הפנים, פ"ד נו(5) 950 (להלן: עניין סלאמה); בג"ץ 7139/02 עבאס-בצה נ' שר הפנים, פ"ד נו(3) 481; עת"מ (י-ס) 752/06 מעתוק נ' מנהל לשכת האוכלוסין בירושלים (פורסם בנבו, 26.1.09)).

החלטת הממשלה וחוק הוראת השעה

13. בעקבות ההתפתחויות הבטחוניות שחלו בישראל מאז חודש אוקטובר 2000, ביום 12.5.02 (להלן גם: המועד הקובע) התקבלה החלטת הממשלה, ונקבע בה, כי משרד הפנים לא יטפל עוד בבקשות חדשות של תושבי הרשות הפלסטינית לקבלת מעמד בישראל. כשנה לאחר קבלת החלטת הממשלה, ביום 6.8.2003 התקבל בכנסת חוק הוראת השעה, אשר תוקפו ניתן להארכה והוא אכן הוארך על ידי הממשלה, באישור הכנסת, מספר פעמים, כך שהוא בתוקף גם כיום. בחוק זה עוגנו עקרונות החלטת הממשלה, ונקבע בו, בסעיף 2, כי שר הפנים לא יעניק אזרחות או רישיון לישיבה בישראל לתושב האזור. עם זאת, בחוק הוראת השעה נקבעו חריגים המאפשרים להעניק מעמד בישראל לתושבי האזור.

כך, למשל, סעיף 3 לחוק מתיר הענקת אשרות לתושב אזור שגילו מעל 35 שנים, או לתושבת אזור שגילה מעל 25 שנים, זאת לשם מניעת הפרדה מבן הזוג השוהה כדין בישראל. על תכליתו של חוק הוראת השעה ועל הרקע לחקיקתו עמד בית המשפט העליון בבג"ץ 7052/03 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים (פורסם בנבו, ניתן 14.5.2006) (להלן: עניין עדאלה), שבו נדחו, בדעת רוב, העתירות נגד החלטת הממשלה ונגד חוקתיותו של החוק. על דעת רוב שופטי ההרכב המורחב, נתקבלה טענת המדינה לעניין זה ונקבע כי תכליתו של החוק היא תכלית ביטחונית. במילים אחרות, נקבע כי מטרת החוק היא להגן על המדינה מפני הסיכון הביטחוני שמשקף לה מאיחודי משפחות בין תושבי ישראל לבין תושבי האזור. זאת, בשל החשש ממעורבותם בטרור של בני המשפחה של תושבי האזור, שכניסתם

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

+
לישראל או מתן מעמד להם בישראל, עלולים להיות מנוצלים לרעה על ידי ארגוני הטרור למטרותיהם (עניין עדאלה, בפסקה 79 לפסק דינו של הנשיא א' ברק, וכן בפסקה 98 לפסק דינו של המישנה לנשיא מי חשין; כן ראו עניין עויסאת).

כמו כן, בעניין עדאלה נפסק, בדעת רוב השופטים, כי לבן הזוג הישראלי (האזרח או התושב הישראלי) מוקנית הזכות לחיי משפחה, ושזכות זו היא חלק מזכות היסוד החוקתית לכבוד, ועל כן כל פגיעה בה צריכה לעמוד בדרישת המידתיות (וראו גם בג"ץ 2028/05 אמארה נ' שר הפנים, תק-על 2006 (3) 154).

אי-שדרוג מעמד

14. על פי ההסדר המדורג אשר נהג לעניין מתן רישיון לישיבת קבע, כאשר אושרה בקשה לאיחוד משפחות, בשלב הראשון ניתן היתר מת"ק למשך שנה ולאחר מכן הוא הוארך למשך 15 חודשים נוספים, ובסה"כ אפוא למשך 27 חודשים. בתום 27 חודשים של היתרי מת"ק, ניתן רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5 למשך שנה, אשר הוארך פעמיים נוספות, למשך שנה בכל פעם; והכל, בכפוף להעדר מניעה פלילית או בטחונית וכן בכפוף להמשך קיום מרכז חיים בישראל, בכל שלב במסגרת ההליך המדורג. מכאן שבסה"כ נמשכה תקופת ההליך המדורג, ביחס לבקשה לקבלת רישיון לישיבת קבע, חמש שנים ושלושה חודשים (ראו, למשל, עניין מוסא ועניין סלאמה).

בהחלטת הממשלה נקבע בסעיף ב', ביחס לבקשות לאיחוד משפחות הנמצאות בתהליך המדורג, כי: "בתקופת הביניים יוארך תוקפו של היתר שניתן וזאת בכפוף להעדר מניעה אחרת. לא יהיה שדרוג למעמד גבוה יותר" (ההדגשה הוספה ואינה במקור).

עם חקיקת חוק הוראת השעה עוגנה החלטת הממשלה באופן סטטוטורי, לרבות בעניין אי-השדרוג למעמד גבוה יותר.

סעיף 4 לחוק הוראת השעה סייג את הוראות סעיפי החוק האחרים, בעניין בקשות תלויות ועומדות לאיחוד משפחות.

סעיף 14(1) לחוק מתיר אך להאריך תוקפם של היתרים ורשיונות שהיו תקפים ערב תחילת תוקפו של החוק; וסעיף 4(2) לחוק מאפשר למפקד האזור ליתן היתרי שהייה זמנית – היתרי מת"ק – והיתרים אלו בלבד, למי שהגישו בקשות לאיחוד משפחות לפני החלטת הממשלה, ושטרם ניתנה בעניינם החלטה עד למועד הקובע (12.5.02); וכך מורה הסעיף:

"על אף הוראות חוק זה –

(1) רשאי שר הפנים או מפקד האזור, לפי העניין, להאריך את תוקפו של רישיון לישיבה בישראל או של היתר לשהייה בישראל, שהיו בידי תושב אזור ערב תחילתו של חוק זה, בהתחשב, בין השאר, בקיומה של מניעה ביטחונית כאמור בסעיף 73;

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

+

(2) רשאי מפקד האזור לתת היתר לשהייה זמנית בישראל לתושב אזור שהגיש בקשה להתאזרחות לפי חוק האזרחות או בקשה לרישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, לפני יום א' בסיוון התשס"ב (12.5.02) ואשר ביום תחילתו של חוק זה טרם ניתנה החלטה בעניינו, ובלבד שלא תוענק לתושב כאמור, לפי הוראת פיסקה זו, אזרחות לפי חוק האזרחות ולא יינתן לו רישיון לישיבת ארעי או לישיבת קבע, לפי חוק הכניסה לישראל".

עם זאת, בעניין דופש נקבע, כי "ניתן יהיה לשדרג מעמדו של מבקש גם אם מעמדו לא שודרג לפני המועד הקובע וזאת אם אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב" (כן ראו: ענ"מ 5534/07 רג"ב נ' שר הפנים פורסם בנבו, 16.7.08) (להלן: עניין רג"ב); עת"מ (י-ם) 8436/08 עוויסאת נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, 14.9.08); עת"מ (י-ם) 413/03 סעדה נ' מנהל מינהל האוכלוסין במזרח ירושלים (פורסם בנבו, 23.11.08); עת"מ (י-ם) 8228/08 חרבאווי נ' שר הפנים (פורסם בנבו, 1.3.09) (להלן: עניין חרבאווי)).

מן הכלל אל הפרט

15. לאחר שבחנתי את עמדות הצדדים ואת מכלול הנסיבות והשיקולים הגעתי למסקנה כי דין ההשגה להתקבל.

16. ראשית, יובהר כי לא ניתן היה, לפי קנה המידה המקל ביותר, לאשר את בקשת המשיגים לאיחוד משפחות בסמוך להגשתה, מן הטעם שהמשיגים לא התגוררו בארץ במועד הגשתה, אלא קרוב לשנה, לאחר קרוב ל-15 שנים של מגורים באזור. מצד שני, צודקת ב"כ המשיגים בטעוניה כי אין לראות במשיגה כמי שתושבותה פקעה ולכן לא טופלה בקשתה- מן הטעם שכלל לא הודע לה על כך- לא במועד ההחלטה על הפקיעה ולא במועד ההחלטה על השבת מעמדה.

17. בקשת המשיגים לאיחוד משפחות אושרה זמן רב לפני החלטת הממשלה, ולכאורה יכול היה המשיג לעמוד בתנאים לשדרוג מעמדו, זמן רב לפני אותה החלטה, על כן, ולמרות פגמים חמורים שנפלו בהתנהלות המשיב בעת טיפולו בבקשה (כגון חוסר המעש שבין חודש 7.97 ועד לחודש 9.98, מועד פנייתה של ב"כ המשיגים דאז אל המשיב), לא ראיתי כי יש צורך להחיל את ההלכה שנקבעה בבג"ץ 5315/02 אלהם חתו נ' שר הפנים (פורסם בנבו 4.12.02) (להלן: הלכת/עניין חתו) על עניין זה ולקבוע מסמרות מתי הייתה יכולה הבקשה להתאשר.

18. התקופה הרלבנטית, אם כן, היא ממועד אישור הבקשה ועד להחלטת הממשלה, בהתאם להלכת דופש (וראו עת"מ 312/10 אלברט בבישה נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, 2.5.10). וכן עת"מ 6733-06-10 ורסאנה ואח' נ' משרד הפנים (לא פורסם, 1.11.10)). לעניין זה יובהר, כי המשיגים מעולם לא הודיעו למשיב כי ב"כ דאז כבר אינה מייצגת אותם (והשוו לעת"מ 735/06 שהאבי נ' שר הפנים (פורסם בנבו, 26.5.11)), ועל כן אין לראות את הפניה

7

פקסימיליה מספר: 02-5681670 טלפון מספר: 02-5681660

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

- +
-
- אליה ולא אליהם ישירות להמצאת המסמכים כאל טעות של המשיב. לטענת ב"כ המשיגים כי אין לראות בבירור שנערך למשיגים משום ראייה, אבהיר כי מדובר בבירור שנערך לפני למעלה מעשור, ואינני סבורה כי מי מטעם המשיב שערך את הבירור שם דברים בפיהם של המשיגים (או העלים אותם), שהרי לשאר חלקי הבירור אין למשיגים כל טענה כאילו אינם מדוייקים. גם אם נכונה טענת ב"כ המשיגים, כי העיכוב בהגשת המסמכים אליו התייחסו המשיגים מכוון רק לחודש- עדיין, לא מצאתי כי המשיגים הודיעו באיזה אופן שהוא על פיטורי ב"כ דאז.
19. ההפניה הידנית של המשיג להיתרי מת"ק אינה נמנית ואינה יכולה להמנות כחלק מההליך המדורג (דהיינו- מ27 החודשים של היתרי מת"ק הנתוצים לשדרוג), מן הטעם שניתנה ללא עמדות גורמי הבטחון, אף ללא ראיות למרכז חיי המשיגים.
20. העיכוב הבלתי מוצדק בפעולות המשיב נמצא החל ממועד המצאת המסמכים על ידי המשיגים, בתודש 4.01. המסמכים הנוספים הוצגו ביום 17.4.01; המשיב פנה אל המשיגים בדרישה לקיום בירור (מוצדק כשלעצמו) רק כחודש לאחר מכן, ביום 14.5.01. הבירור נערך ביום 31.5.01, ואולם המשיב התמהמה בהחלטתו לאשר את התארכה עוד כחודש- רק ביום 25.6.01 נמסר למשיגים כי בקשתם אושרה, ולמשיג ניתנה כשבועיים לאחר מכן הפניה למת"ק- ל15 חודשים.
21. אמנם, זכותו של המשיב שלא לקצר את המועדים ולתת הפניות "מלאות" של 15 חודשים, אולם בהתחשב בנסיבות המשיגים, היה על המשיב "לקצר" את התקופה של ההפניות במשך הזמן שממועד הגשת המסמכים ועד לאישור הבקשה- מיום 1.4.01, עת המציאו את המסמכים שנדרשו מהם מלכתחילה, ועד ליום 25.6.01, מועד אישור הבקשה, חלפו כ3 חודשים. נמצא, כי ממועד זה ועד להחלטת הממשלה חלפו 13 חודשים, נוסף על 12 החודשים בהם אחז המשיג בהיתרי מת"ק במסגרת ההליך המדורג.
22. על כך יש להוסיף את משך התקופה הארוכה שממועד הגשת הבקשה ועד לאישורה, כאמור לעיל, גם אם תמנה רק התקופה שמאז השבת מעמדה של המשיגה כתושבת ועד לאישור הבקשה (ותקופה בה, כאמור לעיל, לא עשה המשיב דבר כדי לקדם את הטיפול בבקשה). כפי שקבע בית המשפט בעת"מ 7887-07-10 תופאחה נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, 18.11.10): "גם אם עיכובים אלה לא היה די בהם, כשלעצמם, כדי להצדיק את החלת הלכת דופש על השלב הקודם לאישור הבקשה לאיחוד משפחות, הרי שבהצטרפם, יש בהם כדי להצדיק את קיצור התקופה בת 27 החודשים של היתרי מת"ק הנדרשת על פי הנהלים, באותם שלושה שבועות, שהיו חסרים לעותרת במועד קבלת החלטת הממשלה, לשם השלמתה."
23. מכלול נסיבות המשיגים בתיק זה- הגירתם לארץ כשנה לפני הגשת הבקשה לאיחוד משפחות, הפקעת מעמדה של המשיגה כתושבת מבלי שהודע לה על כך (ועל כן גם לא יכלה לטעון כנגד זה), ובעיקר חוסר המעש של המשיב תקופה ארוכה לאחר שכבר הכיר במרכז חיי המשיגה בארץ (בעצם השבת מעמדה כתושבת) עוד לפני אישור הבקשה, יחד

מדינת ישראל
משרד הפנים
ועדת השגה לזרים

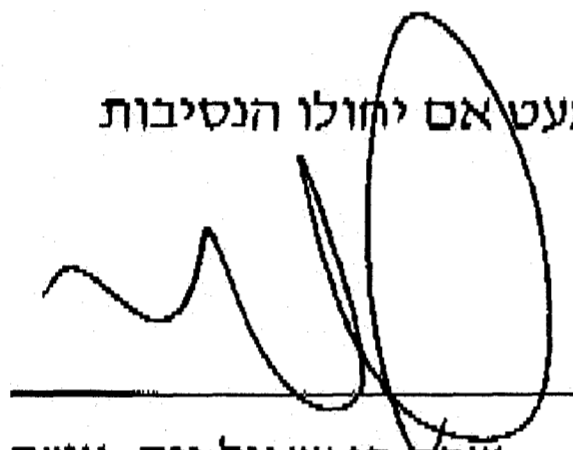
+
עם הבחינה המדוקדקת של התקופה שלאחר אישור הבקשה, מעלים, כי היה על המשיב
לשדרג את מעמדו של המשיג.

סוף דבר

24. ההשגה מתקבלת בזה. המשיב יעניק למשיג רשיון לשיבת ארעי מסוג א/5 במסגרת
ההליך המדורג לאיתוד משפתות, זאת בכפוף לתנאים הנדרשים בנהלי המשיב, קרי –
היעדר מניעה פלילית או ביטחונית, קיום מרכז חיים בישראל והמשך קשר הנישואין עם
אשתו, תושבת הקבע.

ניתנה היום, ה-12 בפברואר 2012, י"ט שבט תשע"ב, ותועבר לב"כ המשיב ע"י מזכירת הוועדה,
במועד הסמוך ככל האפשר.

לב"כ המשיגים תועבר ההחלטה עם כניסתה לתוקף - 7 ימים מהיום, למעט אם יחולו הנסיבות
האמורות בסעיף 7(א) לנוהל ועדת השגה לזרים.

שרה בן שאול ויס, עו"ד
יו"ר ועדת השגה לזרים